

PREPORUKE ZA ODRŽAVANJE SJEDNICA I RADNIH TIJELA SKUPŠTINE ZDK, GRADSKIH I OPĆINSKIH VIJEĆA, TE PRETRESA U SUDOVIMA U ZDK

- vodič za unapređenje biosigurnosti u kontekstu COVID-19 -

Referirajući se na zaključke kriznih štabova, preporuke i smjernice svjetskih, evropskih, regionalnih, domaćih instanci, ustanova, organizacija, kao i Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, a cijeneći značaj zakonodavne i sudske vlasti posebno u vrijeme pandemije, pripremljene su Upute za održavanje sjednica i radnih tijela skupštine ZDK, gradskih i općinskih vijeća, te pretresa u sudovima u ZDK – vodič za unapređenje biosigurnosti u kontekstu COVID-19.

OPERATIVNI KRIZNI TIM / KOORDINATOR ZA SIGURNOST. Preporučuje se formirati tim od npr. tri zaposlenika među kojima mora biti osoba koja ima odgovornosti i ovlaštenja da donosi odluke, ili iskusnijeg pojedinca koordinatora za (bio)sigurnost, koji bi detaljno razradio preventivne higijenske mjere u svrhu sprečavanja unosa zaraze, a koristeći ove Upute. Tim/koordinator treba da osigura provođenje preventivnih higijenskih mjeru, način i eventualno potrebnu opremu za provođenje mjeru, zaduži odgovornu osobu koja će provoditi svaku pojedinu mjeru, zaduži odgovornu osobu koja će kontrolisati provedbu mjeru ili sam to obavi, analizom rizika predvidi potencijalne nepovoljne rizične događaje, predvidi korektivne akcije u slučaju nepovoljnog rizičnog događaja, ko, kada i kako ih provodi.

DEZ-BARIJERE ZA NOGE. S obzirom da se dez-barijera za obuću u većini objekata gdje je postavljena, iz objektivnih ili eventualno drugih razloga prilično neadekvatno priprema i održava, te samim time može da predstavlja dodatni rizik od zaraze, ukoliko je ista u takvom stanju onda kao takva nije neophodna.

DEZ-BARIJERE ZA RUKE. Potrebno je pripremiti rasprskivač sa rastvorom dezinfekcionog sredstva na bazi 70%-tnog alkohola i tim sredstvom našpricati ruke svake osobe koja je prisutna u sali za sjednicu.

FIZIČKO UDALJAVANJE OD DVA METRA. Rad je neophodno organizovati na način da se osigura u što većoj mjeri fizički razmak.

MASKE ZA LICE, VIZIR I BARIJERE OD PLEKIGASA. Sve osobe koje su prisutne u sali za sjednicu preporučuje se da nose zaštitnu masku (ili vizir) preko usta i nosa. Nošenje rukavica nije

preporučljivo, prednost se daje učestalom pranju i dezinficiranju ruku. Poenta barijere od pleksigasa jeste da se spriječi direktni bliski kontakt između dvije osobe, te samim tim da se smanji rizik od prenosa infekcije putem kapljica koje nastaju u respiratornim organima tokom govora, kašljanja, kihanja, smijanja itd. Nema nultog rizika. Međutim, ukoliko bi se ovakve barijere od pleksigasa postavile na radne stolove na način da dvije osobe ne mogu doći u međusobni kontakt, čime je distanca automatski fizički obezbijeđena, bilo bi moguće smanjiti fizičku distancu između osoba, ali poštujući smjernicu da udaljenost između dva reda radnih stolova, te između radnog stola ispred i iza, gdje barijera od pleksigasa ne postoji, i dalje mora biti prema propisanim mjerama.

HIGIJENA I DEZINFEKCIJA RUKU. Na ulazu te na još nekoliko lako dostupnih mjesta neophodno je postaviti dozatore s dezinficijensom za dezinfekciju ruku. Sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 do 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično jedan potisak na dozatoru, ili prema uputama proizvođača). Dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno ispirati. Potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te se obavezno javiti odgovornoj osobi u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurala nova količina. Pranje ruku potrebno je provoditi nakon kihanja, kašljanja i slično. Nakon pranja ruku sapunom i vodom, za sušenje ruku mogu se koristiti papirnati ubrusi za jednokratnu upotrebu koje nakon korištenja treba odbaciti u kantu za otpad sa poklopcem. Potrebno je provoditi strogu higijenu i dezinfekciju ruku i korištenih i dodirnutih površina i predmeta prije i poslije upotrebe toaleta.

ULAZAK U OBJEKAT I SALU ZA SJEDNICU. Treba spriječiti okupljanje na ulazu u objekat i ispred sale za sjednicu, u holovima i hodnicima, uz obavezno nošenje zaštitne maske i održavanje distance među osobama. Potrebno je ograničiti ulazak svim „trećim“ licima koja nisu dio radnog procesa. Odmah nakon ulaska potrebno je oprati ruke sapunom i vodom i izvršiti dezinfekciju ruku, ali bez okupljanja velikog broja osoba na jednom mjestu (npr. u jednom toaletu).

KRETANJE PO OBJEKTU I SALI ZA SJEDNICE, TE IZVAN ISTIH. Prolazak kroz zajedničke prostorije i kretanje po sali za sjednice treba izbjegavati i skratiti na minimum, a kada je navedeno neophodno, prolaz se organizira na način da u isto vrijeme prolazi jedna ili što manji broj osoba, dok druge osobe ne prolaze u isto vrijeme, uz poticanje svih osoba da kod takvih prolaza ne dodiruju površine i predmete.

KARAKTERISTIKE PROSTORA ZA ODVIJANJE SJEDNICA. Sve aktivnosti provodile bi se u jednom prostoru, kako bi se izbjeglo bespotrebno kretanje. Preporučuje se prostorija što veće površine i visine, prozračna i osunčana (odgovarajući izvor dnevnog svjetla), vratima odvojena od ostalih prostorija. Potrebno je da se prostorija može provjetravati vanjskim zrakom. Za sjednice neophodno je organizovati raspored sjedenja poštujući obveznu udaljenost od dva metra u svim smjerovima ili koristeći barijere od pleksigasa.

ORGANIZACIJA SJEDENJA. Neophodno je poštovati udaljenost od najmanje dva metra između svake osobe u sali za sjednicu u svim smjerovima. Mesta za sjedenje trebaju biti pozicionirana prema naprijed, tako da svaka osoba prilikom sjedenja gleda prema naprijed. Treba izbjegavati

organizaciju sjedenja koje bi dovelo do direktnog *en face* položaja jednih prema drugima. Sjedit će se po principu „cik-cak“, obezbjeđujući i na taj način adekvatnu distancu. U slučaju potrebe za odvijanjem dijela rada u grupama, neophodno je ispoštovati mjere distance, nošenje maski, prozračivanje prostora i ostale propisane preventivne higijenske mjere.

TRAJANJE SJEDNICA I PAUZE. Preporučuje se da sjednice traju što je kraće moguće bez da se ugrozi proces rada, te samim time smanjenje mogućnosti nepoštivanja higijenskih mera i rizika za obolijevanje. Potrebno je redovno praviti pauze radi prozračivanja i provođenja mehaničkog čišćenja i dezinfekcije, kada osobe na sjednici ne bi trebalo da borave u sali za sjednice. Ukoliko postoji mogućnosti, treba omogućiti boravak u vanjskom prostoru za vrijeme trajanja pauze, te voditi računa o vremenskim i sigurnosnim aspektima.

ODRŽAVANJE HIGIJENE I PROZRAČIVANJE PROSTORA. Potrebno je obezbijediti mehaničko brisanje podova ukoliko su podovi izrađeni od materijala koji se može mokro čistiti, i dezinficiranje svih korištenih površina. Dodirne tačke kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, tipkovnice, konzole, česme u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinske upravljače, prekidače za struju, te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati više puta tokom trajanja sjednice, tokom svake pauze. Čišćenje se provodi kada osobe na sjednici nisu u sali. Zaposlenici na održavanju čistoće imaju obavezu voditi evidenciju o mehaničkom čišćenju i prebrisavanju dezinfekcionim sredstvom podova, toaleta i ostalih površina. Potrebno je pojačati održavanje higijene u toaletima, uz vođenje evidencije. Potrebno je obezbijediti dovoljnu količinu tečnog sapuna i ubrusa u toaletima. Preporučuje se isključiti uređaje za sušenje ruku toplim vazduhom ukoliko postoje u toaletima. Prostorije je obvezno prozračivati što češće, više puta tokom trajanja sjednice, tokom svake pauze, ili ako to tehničke, vremenske i sigurnosne prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor kontinuirano. Izbjegavajte koristiti klimatizacijske i ventilacijske uređaje koliko god je to moguće. Svim redovnim komunalnim otpadom upravljat će se kao i u redovnim okolnostima. Otpad koji se smatra potencijalno infektivnim, poput zaštitnih maski, rukavica i druge zaštitne opreme, treba smjestiti u tamnu PVC kesu, svezati i ostaviti u odvojenoj prostoriji da stoji 72 sata, a nakon toga ga tretirati kao redovni komunalni otpad.

OBAVEZA MJERENJA TJELESNE TEMPERATURE. Potrebno je kod svih osoba u sali za sjednice, te svih osoba koje ulaze u salu mjeriti tjelesnu temperaturu. Preporučuje se mjerjenje tjelesne temperature bezkontaktnim toplomjerom, te da se utvrdi da li postoje simptomi zarazne bolesti. U tom smislu predlaže se da svi koji ulaze u prostor za edukaciju svojim potpisom garantuju da trenutno nemaju i da u prethodna tri dana nisu imali simptome respiratorne infekcije koji bi upućivali na COVID-19.

POSTUPANJE U SLUČAJU POJAVE SIMPTOMA. U slučaju povišene tjelesne temperature osobe na sjednicama ne trebaju dolaziti u salu, već se javljaju telefonom nadležnim i izabranom ljekaru porodične/obiteljske medicine. Ako osobe razviju simptome COVID-19 infekcije tokom boravka na sjednici, istu će odmah napustiti, te poštovati sve mjere zaštite (maska, fizička udaljenost, pranje i dezinfekcija ruku itd.). Potrebno je kontrolisati razloge odsustva osoba sa sjednice, te interesovati se za nenajavljenu odsustvovanja. Mole se svi koji imaju simptome

respiratorne infekcije, ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na koronavirus, ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi koronavirusom, da se telefonom obrate svom porodičnom/obiteljskom ljekaru. U tom slučaju ne dolazite u salu za sjednicu, samo se telefonom javite nadležnima. U situacijama kada bi se desio pozitivan slučaj na COVID-19 ili se sumnja na pozitivan slučaj neke od osoba koja je boravila u sali za sjednicu, neophodno je slijediti upute nadležne Higijensko-epidemiološke službe lokalnog Doma zdravlja ili Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

OPREZ I ODGOVORNOST!

Vaš INZ